

A küldöttségi és bizottmányi véleményben felhozott indokokat az igazg. választmány méltányolva és helyeselve, a nm. m. kir. Helytartó-Tanácsnak a felső-magyarország részére tervezett gazd. és erdőszerkezeti tanintézet legalkalmasabb helyül Rima-Szombatot ajánlja; Ig-ló és Eperjes városok számára pedig földmives iskolák állítását hozza javaslatba. Melyek rendeltetésüknél fogva sokkal kevesebb költséget igényelnek, s a felső-magyarországi, szorosabb értelemben vett hegyi gazdaságok és földmivelő nép helybeli viszonyainak és követeléseinek leginkább megfelelnek.

Az erdők kihasításáról.

Az erdőszerkezeti lapok 1862. évi folyamának III. füzetében Balogh ügyvéd úr, azon volt urbéresek érdekében, kik hidegebb éghajlat alatt laknak és nagyon megosztott telki állományt birnak, szót emelt azon irányban: hogy a törvényesen egy egész telki illetőségként meghatározott erdőtér, azok faszükségletének meg nem felelvén, az illető törvény módosítandó volna.

Elébb mintsem kimutatnók mely irányban lehetséges a kérdéses urbéresek igényeit és faszükségletét kielégíteni, nem tagadhatjuk meg abbéli meggyőződésünk kijelentését, miszerint: az azon iránybani működés mainapság meddő, — mert célhoz nem vezet.

Nem vezethet pedig célhoz azért, mert még törvényhozásunk azon tárgyaláshoz foghatna, addig a birtokrendezés nagyobb részt már keresztül vitetett, s így ha a törvényhozó hajlamot is érezne ama törvény módosítására, elejti azt, már azon oknál fogva is, nehogy a már rendezett községekben az elégedetlenséget felélessze. Az e tárgybéli

vitatást mi mellőzendőnek tartjuk pedig azon tekintetből, nehogy ez, a birtokrendezés irányában való ellenszegülésnek magvát szórja.

Időszerű s bizonyára méltányos is kifejtteni abbéli nézetünket mikép lehetséges a jelenleg uralkodó törvények által szabott határok közt azon urbéressek faszükségleti igényeit kielégíteni, s volt törvényes használati jogukat biztosítani?

E tárgyban mi erdőszeinkhez intézzük azon felhívást: lennének, mint az urbéri faizás után kihatandó erdőtér eránt véleményzésre bíróilag felhívott becslők, méltányosak és igazságosak.

Ha u. i. az erdő-becsclők a faizáshasználatának kimutatásánál azon körülményt is kellőleg számba vették, hol egy telki-állomány nyolczadokra felosztva nyolcz tűzhelynek biztosított törvényes urbéri faizást, akkoron az ezen faizás fedezésére megkívántató erdőtért is, azon mérvben véleményzendik, mint azt az erdő minősége és az éghajlat megkívánják, s nem gátolandja ebbeli meggyőződésök kimondását azon tétel, mely egy telek után, semmi esetben sem enged 12 holdnál több erdőtért urbéri faizás pótlásáért kihatítani.

Az ily igaz alapra fektetett vélemény biztosítandja a volt urbéresnek a törvényes legtöbbet, s mennyire még az is a használatot elnem érné, hajlandóvá teendő az illető uradalmat e törvényes mértéken túl is, a méltányosságot egység útján számba venni.

De aligha csalódunk midőn kimondjnk, hogy erdőszeink azért tartozkodának mindedig a törvényes 12 holdnyi erdötéren túl az urbéressek faizási szükségletének fedezésére véleményezni, mert azon téves nézetben élnek, mintha a törvény szabta mérték véleményzésükben kötelező határt szabna.

Hogy azon nézet téves, igazolják az illető nyiltparancs 11-ik §. következő szavai: „és csupán ott, hol a helyiviszonyokhoz képest ezen mérték mellett az eddigi törvényes haszonvétel el nem érhetik, szabad kivételképen nagyobb tért, de semmi esetben sem tizenkét holdon fölül, — holdját 1200 □^o számítva határozni tehát megkívánja a törvény, a bíróság a felőli felvilágosítását: mily nagy legyen azon tér mely az eddigi haszonvételt jövőre folytonosan biztosítani ké-

pes, s csak is azt rendelvén el; hogy bár nem is éretnék el azon haszonvétel, az illetőség 12 holdnál többre nem határozható.

Következőleg az erdőbecslők teendője, lelkiismeretes szakismerettel véleményezni a szükséges tért, ezen véleményzésnek az előbb idézet törvény szavai határt nem szabnak, de igenis megszorítják a bírót, azon esetben, ha a szakértők nagyobb mérvben véleményeznék a kihasítandó tért, azt az áthághatlan 12 holdra megszorítani.

Ezen eljárás által pótolható a vitatás alá bocsájtott meltányossági hiány, s az uradalom erdeje felszabadul a terhes szolgálat alól, annélkül, hogy tartania kellene attól, hogy volt urbérese, az uradalmi erdőnek elkeseredett ellenségévé válnék.

Az erdők s azoknak rendeltetése.

Az emberek legtöbbször az erdei geszteket csak a tüzelési, műipari és építési eszköz fogalmával hozzák kapcsolatba, a nélkül, hogy azoknak társadalmi életünkre nézve nagy horderejű hasznossága felett, az elmélkedést tovább fűznék, s gondtalanul üzik erdőromboló gazdáltságukat. „Ezred évek előtt voltak erdők, most is vannak, és ezred évek után is lesznek;“ okoskodik még néha az értelmes is, „azért adta az Úr Isten, hogy vele tüzelési, műipari, és építési szükségünket fedezzük.“ — Tehát tessék uraim e nemzeti közös kincsessel korlátlanul gazdálkodni, hogy ne csak az utókor, de maholnap sok helyütt még a jelen nemzedék is érezze e fonák felfogás rémitően káros eredményét.

A fogalmak nagyobb részt egyoldalnak; s onnét e sajnálatra méltó okoskodás. Azonban a gesztnak kettős rendeltetése van, egyrészt mint növény, — s más részről mint az emberek különféle